

dat hij ia arm, nooddruftig, naakt, schuldig, vuil, ellendig ; dat hij is eene volkomenc massa van ongemakken, verdorvenheid en bezoedeling; dat hij van natuur niets is, en niets geestelijk goed bezit, dat er niets in zijn hart is, waarop God met welgevallen kan nederzien, maar dat hij een vuil, snood, gevallen schepsel is, dat, zal het immer zalig worden, **gezaligd** moet worden door vrijmachtige genade. Hij, in wiens binnenste deze beschrijving weerklinkt vindt, is eene „eenvoudige” ziel, en heeft als zoodanig aandeel in de belofte. Zeer verschillende is hij van den listigen belijder van den tegenwoordigen dag, zeer verschillende van den pogchenden Arminiaan en den denkbeeldigen Calvinist. Het karakter, hetwelk ik bezig ben te beschrijven, is: „een eerlijk mensch, het edelste werk van God” (want het is een waar gezegde, geestelijkerwijs genomen, schoon door ecnen vleeschelijken poeët geschreven); een, die met David zegt : „Laat opregtheid en vroomheid mij behoeden,” (Ps. 25 :21); een, wiens hart opregt is voor God, en die in „Goddelijke opregtheid en met kinderlijke vreeze” voor Hem begeert te wandelen.

Deze hebben belang in die verklaring, dat „de ingang van Gods woorden” in hunne zielen Jicht geeft.” En waarlijk, het was ook de ingang van Gods woorden in hunne zielen, hetwelk hen met dat karakter bestempeld heeft. Het was deze zelfde mededeeling van licht en leven uit Christus volheid, die hen „eenvoudig” maakte ; en dan, eenvoudig gemaakt zijnde, deel geeft. aan de beloften, welke den eenvoudigen gedaan zijn.

1 „De ingang van Gods woorden geeft licht,” met betrekking *tot het karakter van Jehova*. Hoe weinig wordt God wezenlijk gekend! Hoe zijn de dagen, die wij beleven, gekenmerkt als dagen van vreeselijke spotternij! God wordt nog meer in deze zoogenoemde Christenlanden gehoond, dan in al de landen der Heidenen te zamen. In Heidensche landen wordt Zijn naam niet genoemd. Die buigen zich neder voor hout en steen. Daar wordt *Jehova's* naam niet oneerbiedig en Goddelooslijk op de lippen genomen. Maar, in dit zoogenaamde Christenland wordt Hij van alle zijden gehoond en bespot. Zoude het onder de Levietische bedeeeling eene grootere zonde geweest zijn, wanneer men in den tempel sloop en den altaar ontheiligde, gelijk de koning Antióchus deed, toen hij zwijnenbloed daarop offerde, dan wanneer men dezelfde daad op eenen Heidenschen altaar verrigtte, of de aloude verborgenheden der Heidensche afgodendienst ontheiligde? En het is geene grootere ontheiliging, geene stoutere beschimping en bespottung van God, dat Zijn naam door duizende huichelaars- op de lippen genomen wordt, dat Hij

door duizende Goddelooze naamchristenen met de lippen genaderd wordt, dat het heerlijke recht van Hem vertreden wordt door eene menigte van verraders en geloofsverzakkers, die zich zelven naar Zijnen naam noemen, dan dat Zijnen naam geheelijk niet genoemd werd ? Jeruzalem overtrof hare zusters Sodom en Samaria, in Goddeloosheid (Ezech. 16 : 48), dewijl zij, tegen grooter licht en voorregten aan, zondigde. En zoo schijnt het mij toe, dat de ontzaggelijke spotternij van den eeuwiggezegenden JEHOVA, in dit zoogenoemde Christenland, een grooteren hoon en beschimping Zijner heerlijkheid zij, dan de afgoderijen der Heidensche volken. O, hoe weinig wordt Hij gekend ! Hoe weinig wordt Hij gevreesd ! Hoe weinig wordt Hij aangebeden, en hoe weinig wordt Hij geëerbiedigd en bemind ! Ook kan Hij door niemand worden gekend, dan Wien Hij Zich Zelfen openbaart. „De duisterheid zal de aarde bedekken,” (de wereld, dood in Goddeloosheid), „en donkerheid de volken” (de volken, dood in belijdenis). Alleen diegenen kennen Hem, aan wien het Hem genadiglijk behaagt, Zich Zelfen te openbaren ; gelijk Hij Zich niet openbaart aan de wereld. En waar Hij Zich ook ontdekt, daar laat het sporen Zijner tegenwoordigheid achter ; waar Hij Zich ook in Zijne heerlijkheid en majesteit openbaart, daar verheft zich eene Goddelijke vrees en een bevend gezag voor Zijnen grooten naam.

De ingang van Gods woorden dan geeft „licht” aan eens menschen consciëntie, stort leven in eens menschen ziel, met betrekking tot het karakter van Jehova, voor wien hij zich nederbuigt met eerbied en Godvruchtigheid ; en door eene geestelijke onderwijzing wordt hij gewaar, welk een rein, heilig, rechtvaardig, heerlijk God Hij is. Hij leert door Hemelsche onderwijzing, dat Hij eenen afkeer heeft van het kwade. Hij heeft door Hemelsche openbaring geleerd, dat Hij niet met Zich laat spotten. Hij leert door middel van krachtige overtuigingen, dat hij Hem alleen te naderen heeft met Goddelijken eerbied, vreeze en beving, als „een verterend vuur.” Zulk een ingang van licht, betreffende het karakter van God, vervult de ziel met een kinderlijk beven voor Hem, en doet haar zoo diep mogelijk in den geest nedervallen voor den troon Zijner majesteit.. Maar dezelfde Goddelijke ingang van licht in onze consciëntie ontdekt ons onze tegenovergesteldheid met dat karakter van Jehova, hetwelk aan ons -geopenbaard is. Wij leeren de dingen het best door hunne tegenovergesteldheid. Wij kennen de duisternis door de voorgaande vertegenwoordiging van het licht ; wij kennen het licht door de voorgaande bevinding van duisternis. Door het een tegenover het ander te stellen, worden beide duidelijker.

En zoo is het ook met die kennis, welke een ontwaakt zondaar, door Goddelijke onderwijzing, van zich zelve bekomt. Hij ziet licht in Gods licht. Zijn eigen karakter is het tegenovergestelde met het karakter van Jehova. Reinheid is het tegenovergestelde van onreinheid, heiligheid van onzuiverheid, rechtvaardigheid van onrechtvaardigheid, gerechtigheid van zonde, de luister van Hemelsche heerlijkheid van de vuile werkingen der verdorvenheid ; de majesteit, grootheid en vlekkelooze luister van Jehova, van de snoode gruwelen en walgelijke ontuchtigheid van het schepsel. Dus leeren wij in waarheid kennen en ook diep gevoelen in onze consciëntie's, door eene geestelijke kennis van het karakter van God, wie en wat wij wezenlijk zijn. En niemand kan iets weten van de verschrikkelijke natuur der zonde, van de zwarte bezoedeling, die zich schuil houdt, in zijnen boezem, van den ontzaggelijken staat van onze zeer bedorvene en doodelijke natuur -- niemand kan dezelve kennen, zoo als zij waarlijk gevoeld worden -- niemand zal, als het ware, nederdalen in de onpeilbare diepte van zelfvernedering, van wege wat hij met zich binnen omdraagt, behalve hij, in wiens hart licht gedaald is, in wiens ziel Gods woorden zijn ingegaan, en aan wiens consciëntie de ingang van dat Woord dat licht mededeelde, om te zien wie God is, en wat hij zelf van natuur voor Hem is.

De kennis der zonde dan is geene leer, die enkel uit den Bijbel geleerd wordt. Een op gecstelijkerwijs onderwezen mensch leest niet in het derde hoofdstuk van Romeinen, om daar uit te leeren, dat „hij schuldig is voor God.” Hij wendt zich niet tot het 17e kapittel van Jeremia, om daar uit te leeren, dat „zijn hart arglistig is, meer dan eenig ding; ja doodelijk ;” noch teekent het aan in zijn zakboekje, als eene zekere waarheid, die hij juist in Gods Woord gevonden heeft, en desgelijks ter gedachtenis een gedenkteeken voor een zekeren dag der maand, opdat het niet uit zijn geheugen zoude gaan. Maar het is datgene, wat de Heilige Geest inwendig op zijne consciëntie- gestempeld heeft. Wat de Hemelsche Onderwijzer daar indrukt, is, om zoo te spreken, eene wederga van wat in het Woord van God staat opgeteekend. Juist gelijk de drukker de letters op het papier stempelt in een onderscheiden en leesbaar geschrift, zoo als de letteren in de vormen gezet staan; even gelijk de munt van het geld het volmaaktste beeld van den stempel is, en de een de wederga van de andere is, zoo vertegenwoordigt het hart van een kind van God, ingedrukt door den Geest des Heeren, de wederga van den stempel, welke de Heilige Geest daar op neder drukt. Het Woord van God is de

drukletter, welke de Geest gebruikt, om de waarheid in te drukken in het hart — voor ons, doode zondaars, krachteloos, gelijk de looden letters in den zaamgevoegden vorm, maar krachtig, werkzaam in Zijne Goddelijke hand; en wanneer dus die Hemelsche Leermeester Zijne lessen der overtuiging in de consciëntie schrijft, wordt de levende ziel kermende en zuchtende, jammerende- en treurende, als een bezoedeld zondaar voor God, “als een diep vergiftigde ellendeling, een verachtlijk melaatsche, die te staan heeft „met gescheurde kleederen en ontbloot hoofd, met bewimpeling der bovenste lip, uitroepende : onrein, onrein !” (Lev. 13 : 45). Het is „de ingang der woorden Gods;” in zijne consciëntie, welke hem zijne inwendige melaatschheid ontdekt en te zien gegeven heeft. En ziet het, gevoelt ‘het, weet het en zucht er onder, even zoo tastbaar, zoo zichtbaar, zoo klaar en zoo onloochenbaar, als Mirjam zich zelve melaatsch beschouwde, „wit als de sneeuw;” (Num. 12 : 10); gelijk de koning Uzziä de melaatschheid aan zijn voorhoofd voelde oprijzen (2 Kron. 26 : 19) ; en gelijk de melaatsche, uitgesloten buiten het leger, leed onder het gezwel dat in zijn vleesch was (Lev. 13 : 10); die verzweerde en uitbrak in zijn ligchaam.

De verdorvenheid is niet enkel eene waarheid uit Gods Woord, of gelijk een artikel eener geloofs-belijdenis, ingelijfd in derzelver geschriften, en door al derzelver lidmaten aangenomen. Het is niet eene loutere toestemming, gelijk een mensch eene zekere stelling leest, en zegt: „Ik stem toe de leer der natuurlijke verdorvenheid,” en dat met zijnen naam wil onderteekenen ; maar het is een diep en bijblijvend gevoel, een geestelijk en Goddelijk indruk, gezien in het licht, dat de Geest van God Zelf in de consciëntie werpt. Het is eene gevoelde krankheid. Het is niet, zoo als* men een geneeskundig boek ter hand neemt, en daarin leest van de teekenen der tering ; maar het is, dit ongemak zelf in onze levensdeelen te hebben. Het is niet, zoo als men, op het gezigt van eencn lijder, denzelven beklagt, en met de geleerdheid van eenen geneesmeester, de ziekte teekenen uit te schetsen of na te sporen; maar het is te lijden, te zwoegen, te hijgen en belast te zijn onder de krankheid, als in ons ontstoken zijnde. En dat is de weg in welken „de ingang van Gods woorden licht geeft” — dat een mensch persoonlijk en ondeelbaar voor zich zelve leert kennen, dat hij in alles datgene van nature is, wat Gods Woord van hem verklaart, en hem daarvan zoo verzekert, als had hij het met zijne handen getast en met zijne oogen gezien.

2. Wederom : „de intrede van Gods woorden geeft licht” niet alleen met betrekking tot de rampzalige en ellendige

krankheid, waarmede al de nakomelingschap van Adam, zoowel de uitverkorenen als alle anderen, besmet zijn, maar Hij deelt ook licht mede ten opzichte van het redmiddel. Wij hebben behoefte aan het redmiddel, mijne vrienden ! Een lijder gaat niet naar het hospitaal, opdat de heelmester slechts' zijne zweeren zoude betasten, of om alleenlijk ten toon gesteld te worden voor de studenten om uit hem te leeren. Neen, hij gaat daar henen, om genezen te worden. En daar de Heilige Geest den Bijbel gebruikt, om Gods volk te onderwijzen, zoo is dat Woord van God niet alleen bestemd, om den uitverkorenen te openbaren het diep ingewortelde ongemak, hetwelk hen met het gansche nakroost van Adam besmet heeft, maar Hij ontdekt hen ook het middel, dat gezegende redmiddel, hetwelk God in den Zoon Zijner liefde heeft opgelegd. De Heilige Schrift is vol van Jezus. Zij getuigt van Zijne heerlijkheid ; zij spreekt van Zijne almacht ; zij verkondigt Zijn verzoenend bloed ; zij openbaart, door al hare heilige bladeren, Zijne heerlijke regtvaardigmakende gerechtigheid. „De getuigenis van Jezus is de geest der profetiën.” En derhalve is het geheele Woord van God, van het begin tot het einde, eene getuigenis van Jezus, als de Zaligmaker van Zijn volk. Maar wij hebben licht noodig, om die getuigenis te zien ; wij behoeven leven, om die te gevoelen ; wij hebben kracht noodig, om die te gelooven ; wij moeten daarvan de toepassende daad hebben, zullen wij het genot smaken.

Doch „de ingang van Gods Woorden geeft licht.” Soms behaagt het den gezegenden Geest, eene getuigenis te geven van Jezus, den eenen of anderen Schriftuurtekst, welke van Jezus spreekt, te openen, een Goddelijk licht te verspreiden voor de verbaasde oogen, en eenige der gezegende lichtstralen der Evangelische waarheid in onze zielen te werpen, waardoor wij Jezus zien. Wij worden soms in ziels-gevoelen gebracht tot de begeerte dier Grieken, die opgekomen waren, op dat zij op het feest zouden aanbidden, en tot Filippus zeiden: „heer ! wij wilden Jezus [wel] zien ;” (Joh. 12 : 21), en van wege eenige bevassing van Zijne schoonheid en beminnelijkheid, storten wij onze zielen uit voor God, en zeggen: „Wij wilden Jezus [wel] zien.” Wij hebben Zijne liefde te gevoelen, onze oogen gezalfd om Zijne heerlijkheid te aanschouwen, op Hem te zien, als voor ons gekruist en dragende onze zonden in Zijn ligchaam op het hout, opdat wij eene zoete en gezegende gemeenschap zouden hebben met Hem, als onzen lijdenden Borg, en zoo, door het geloof ingaande in de lengte en breedte en diepte en hoogte van Zijne liefde, „die de kennis te boven gaat.” Waar ook een werk der genade in de ziel

gevonden wordt, daar zal dat aankleven achter Christus niet worden gemist.. De ziel, die waarlijk door Gode geleerd werd, kan met niets minder rusten dan Jezus. „Daar blijft eene rust over voor het volk van God.” (Hebr. 4:9), en buiten die rust kunnen zij nooit vergenoegd zijn — eene rust, welke bestaat in eene bevindelijk& kennis van den Zoon van God, door den Heiligen Geest hunner zielen bekend gemaakt. Maar voor de genieting dezer geestelijke rust, is er dikwijls een lang uitstel; duistere wolken pakken zich maanden en jaren te zamen rondom en voor den genadetroon; het kruis van Christus kan niet gezien worden; de Heilige Geest vervult Zijne verbonds-bediening niet, door het uit de dingen van Christus te nemen en der-ziel bekend te maken; en in de afwezigheid dezer Hemelsche openbaringen, kunnen wij ons aandeel in de dingen der zaligheid niet zien, noch onze harten zoetelijk bevestigd en gesteld gevoelen in de gezegende verzekering, dat wanneer de eindpaal van dit leven zal daar zijn, wij eene heerlijke woonstede zullen beërven, ons voor de grondlegging der wereld toebereid. Wanneer „Hij met handen het licht bedekt, en aan hetzelfde verbod doet door degene, die tusschen doorkomt” (Job 36:32), dan verheffen zich menigerlei twijfelingen, en vreezen, en wantrouwen, en vermoedens, en achterdocht, of wij ons over het geheel niet bedriegen en misleid zijn. Op zulke tijden schijnt alles tegen ons te zijn, en ons te bestempelen, dat wij niets anders zijn, dan een naam-christen.

Het is bij zulke duistere en zwaarmoedige gelegenheden, dat „de ingang van Gods woorden licht geeft.” Bijv. Deze of dergelijke beloften worden der ziele liefelijk; „Komthervwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven.” (Matth. 11:28). Als die belofte met kracht aan het hart wordt te huis gebracht, en met eenige zoetheid der ziel wordt ingestort, het lokt uit- en versterkt het geloof, en de afgesloofde pelgrim komt tot den Heere, zich zelven „vermoeid en belast” gevoelende, en hem worden in dat komen reeds eenige zoete oogenblikken van ruste te smaken gegeven. Hij wordt bekrachtigd, om van uit zijn gevallen eigen ik, met al derzelve rampzaligheden, af te zien, en het oog te werpen op Jezus in Deszelfs genadé en barmhartigheid. Hij wordt bewelddigd, om zich zelven eenvoudig, gelijk hij is, op Jezus te werpen, en zijn hart verkrijgt eenig besef van het verzoenend bloed, de stervende liefde en volkomene voldoening van Christus voor alle zonden. Het geloof verlevendigt -zich, om dat aan te vatten en te omhelsen, en hij begint de geurige, de zoete en genezende kracht van het

bloed en de liefde des Zaligmakers te smaken en te onder- vinden. Zoo geeft de ingang van Gods woorden licht, en hij gevoelt, door de Goddelijke inkoming van wat God uitwendig geopenbaard heeft, dat inwendig licht is uitgestort in al de schuilhoeken zijner ziel, en hij kan, cenigermate, de kracht van Jezus kruis in zijn harte verwezenlijken.

3. Maar wij komen somtijds in zulke duistere paden, dat wij ganschelijk uitgeworpen schijnen en gevoelen, als of er niet meer genade in onze zielen is, dan in eene, die nog ganschelijk dood is in zonden en misdaden. En hetzij wij terug zien op het voorledene, of het tegenwoordige beschouwen; of onze oogen wenden naar de toekomst, op alles en het geheel schijnt eene duistere wolk te rusten; noch kunnen wij, hoe wij ook naspeuren, ter onzer voldoening vinden, dat wij een greintje ware Godsdienst hebben, ja zelfs niet de minste genade, levende Godzaligheid of eenig spoor, dat de Geest Gods onze consciëntie's met Zijnen vinger heeft aangeroerd. Nu, wanneer wij in dezen duisteren, middernachtelijken staat zijn, dan hebben wij licht noodig; wij hebben behoefte, dat de gezegende Zon der Gerechtigheid over ons opgaat; dat de zuide 'wind een Hemelsch koeltje waait, en den mist wegdrijft; dat de wolken zich van een scheiden, en het licht van Gods aangezigt in onze zielen schijnt, opdat het ons duidelijk worde, waar wij zijn, en wat wij zijn, en dat, hoe boos en snood en vuil wij ook zijn, wij evenwel aandeel hebben in de liefde des Vaders, het bloed des Zoons, en de onderwijzing des Heiligen Geestes.

Zijt gij daar nooit in het gevoel uwer ziel! Hebt gij somtijds niet uw hart te beschouwen, uwe bewijzen te wegen en u zelven te onderzoeken, zeggende: „Ik moet eerlijk belijden (en gij zinkt oogenblikkelijk diep ter neder), dat ik in mijne ziel geen teken van genade kan vinden; ik ben zoo wereldsch, zoo gevoelloos, zoo onkundig en zoo vleeschelijk, als of Gods vinger mij nooit had aangeraakt!” In deze tijden dan, hebt gij behoefte aan den ingang van licht. Gij kunt niet tot eenen Christen-vriend gaan, en zeggen: „wees zoo goed en spreek eenige goede -woorden tot mij. Neem even den troffel met wat looze kalk en pleister mij over. Och! herstel en onderschraag mijne zwakke bewijzen; ondersteun mijne zinkende Godsdienst, opdat ik niet ganschelijk gelijk zij aan eenen waggelenden muur en eenen ingebogen wand.” Neen, veel liever wilt gij een dienstknecht Gods vragen, dat hij zijnen troffel neme, om met zijn puntig einde al de stopverf en looze kalk uit de scheuren weg te stooten, in plaats van daar nieuwe in te strijken. Gij wilt liever naakt voor God staan, op dat Hij Zelf, op Zijn eigen tijd en wijze, u bekleedde

met de kleederen des heils, dan dat gij u zoudt bewinden in de sluijers en mantels der belijdenis, of een bedeksel van uwe naasten te leenen. In deze tijden, kunt gij dus niet tot de menschen gaan.' Gij kunt niet naar lof of goedkeuring van menschen staan. Indien het u gaat, gelijk mij, dan kunt gij niet naar een kind van God gaan met een nederhangend hoofd en een stemmig gelaat, getrokken uit eenig verkleinend, veroordeelend vonnis tegen u zelve, om het uitdrukkelijk besluit van uwen Christelijken vriend, die het neemt, om er uwe Godsdienst mede te ondersteunen. Maar gij wilt handelen, gelijk Jeremia deed : „van wege uwe hand- heb ik *alleen* gezeten ;” (Jer. 15: 17) ; gij doet gelijk wij (Klaagl. 3: 28) lezen, als die het juk in zijne jeugd te dragen heeft: „Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.” Gij wilt roepende zijn tot den Heere, in het verborgene, arbeidende in uwe nachtwaken, worstelende met den Zaligmaker om eene openbaring, en heete tranen voor Hem schreijen, opdat de Heere Zich Zelfen aan u bekend make, en “uwe consciëntie besprengende met Zijn verzoenend bloed. Gij wilt verborgen voor aller menschen oog en oor, zuchtende en treurende zijn, dat toch de Heere het licht Zijns aangezigts over u verheffe en u bevindelijk doe kennen de beteekenis dier woorden: „De ingang Uwer woorden geeft licht.” Gij kunt u niet vergenoegen met de *leere* van Christus bloed, en met de *waarheid* van Christus gerechtigheid, en met de leer van Gods eeuwigdurende liefde, maar gij hebt de gevoelige toepassing daarvan noodig, den geestelijken en bovennatuurlijken ingang derzelve in uwe zielen, opdat uwe harten verlost, Zijnen grooten naam zouden prijzen en loven. En gij behoeft dezen ingang van licht in uw harte, opdat gij zoudt ingaan in hetgeen achter het voorhangsel is — eenen zoeten ingang door het geloof in het hart en den medelijdenden boezem van Jezus, om met Zijnen Geest bezielde en naar Zijne gelijkenis te worden gevormd. Dit is de Godsdienst, die ik noodig heb; en ik zoude, in mijnen opregten gemoede, elke andere wel willen vernietigen en van mij willen werpen. En elke Godsdienst, die niet bestaat in Goddelijke onderwijzingen, zoete toepassingen, gezegende openbaringen en Hemelsche getuigenissen, zoude ik wel, als een wegwerpelijk kleet, van mij willen stooten -- ik zoude al die flenters en vodden willen begraven in den eersten den besten mesthoop.

Daarom, „de ingang van Gods woorden geeft licht.” En wanneer Zijn Woord begint neder te vallen, gelijk de regen, en te druppen gelijk de dauw — wanneer het den Heere behaagt, Zelf eene zoete getuigenis, een klein woord, eene vriendelijke kennisgeving tot het hart te spreken. — O, wat

ontstaat er dan eene verandering! De wolken verdwijnen, de mist klaart op, de nevelen worden weggevaagd, en de ziel wordt zoetelijk overreed van haar aandeel in het bloed en de liefde des Lams.

De Godsdienst van Gods volk zal altijd geheel onderscheiden zijn van de Godsdienst des naam-Christens. Hunne Godsdienst is een zien! hier een zien, daar een heen en weder loopen met vleeschelijke aanporringen en ingevingen, weinig anders dan geraas en geschreeuw te maken, een werk, dat het schepsel te verrigten heeft. Dit is hun geheele voorwerp: zij hebben een zwaar gewigt tot den top des huizes te verheffen, en zoo gaan zij tot de kraan en werken hard aan het windtuig; hoewel het dikwerf terug loopt, zoo houden zij toch aan met slooven, en wanneer zij de baal op de hoogte hebben en zóó gereed zijn, om haar tot het venster in te brengen — maar ziet, daar sluipt de haak, en het zware pak valt op den grond neder; maar daardoor niet ontmoedigd, beginnen zij weder op nieuw, tot dat het einde dáár zal zijn, wanneer, indien genade het niet verhoedt, de baal van goede werken, die zij pogen omhoog te brengen, hen plotseling, onverhoeds en onherstelbaar zal nederstorten in de hel. Maar Gods volk, behoorlijk onderwezen zijnde, behoeft de werking van dat windtuig niet. Zij hebben op zich zelve lijdelijk daar neder te liggen, — niets te doen, niets te zijn. Hun zoetste plek is die, welke beschreven wordt in Jesaja (Hoofdst. 64:8): „HEERE . . . . wij zijn leem, en Gij zijt onze Pottebakker, en wij allen zijn Uwer handen werk.“ Zij behoeven niets te weten dan hetgeen God hen leert, niets te gevoelen, dan wat God hen ingeeft; niets te hebben, dan hetgeen God hen mededeelt; niets te zijn, dan wat God hen maakt. Voor zoo ver zij geestelijker wijs onderwezen zijn en onder Goddelijke invloeden verkeerden, begeeren zij even weinig wil, of kracht, of sterkte, of wijsheid, of gerechtigheid te hebben, als het leem, dat voor het wiel van den pottebakker ligt; en de eenvoudige begeerte en verzuchting huns harten is, den pottebakker maar met zijne handen in hen te voelen werken, hen vormende en stellende tot vaten der barmhartigheid; want dit weten zij, dat, zoo zij de vingers van den Pottebakker maar in hunne zielen werkende hebben, Hij hen tot alles zal maken, wat Hij wil, dat zij zijn zullen.

4. Verder; wij komen dikwijls in staten en gestalten des gemoeds, waarin wij geheel wat anders, dan troost behoeven. Een kind zoude niet groeijen, indien het altijd met zoete spijze gevoed werd. Het moet worden geoefend en aan alle weders worden blootgesteld; deszelfs aangezicht moet door alle winden, hoe koud ook, worden bestormd en gehard zijn, om den kouden winter en den snerpenden vorst te verdragen. Zoo ook wordt het kind van God niet altijd geliefkoosd en groot gemaakt met

liefde-bewijzen. Hij kan niet altijd op den warmen schoot gekoesterd' worden, noch de borsten der vertroosting zogen, maar hij heeft lessen te leeren, die hem als krijgsknecht te stade komen. Wij we ten, dat de krijgsknecht moeilijkheden en ongemakken te verdragen heeft. Hij heeft gansche nachten neder te liggen op het natte gras; geprangd door fellen honger, ondoorstaanbaren dorst, en snerpende en bijtende koude ; hij heeft zich af te matten door lange marschen; te hooren het gebulder der kanonnen en het fluiten der kogelen, het donderen en roepen der hoofdmannen ; hij heeft te zien dat de sabel wordt opgeheven, om hem neder- te vellen, en het schitterend bajonet, om zijnen borst te doorsteken. Ja, pijnlijke en gevaarlijke wonden te gevoelen. Alzoo ook met den' krijgsknecht in het leger Gods. Hij heeft te verdragen honger en dorst; te lijden koude, naaktheid en harde beroovingen; hij wordt beschoten door de schichten der lastering en de vurige pijlen des satans, heeft afmattende en ontrustende togtten te maken door een vijandige landstreek, te lijden aan pijnlijke wonden en juist door deze oefeningen te leeren, een krijgsknecht te zijn. Alleen voor zo0 ver, als hij dus geestelijkerwijs geoefend is, kan hij de kunst en loosheid des strijds leeren en te weten komen, hoe hij te strijden heeft en goede veldtogtten kan maken onder de haniere des Heeren, tegen de vijanden zijner zaligheid. Gelijk een ouder, wanneer zijn kind oud en sterk genoeg is, dat dikwerf van huis stuurt, opdat het voor zijnen loopbaan in de wereld zoude gevormd worden, alzoo zet de Heere menigmaal Zijne kinderen van den schoot, waarop Hij ze koesterde, en stuurt ze buiten de deur, opdat de stormen des levens tegen hen zouden aanvallen. Door aan deze ongemakken te zijn blootgesteld, begint een kind van God regt te leeren, wat die rijke en soevereine genade is, waarvan hij alreede eenen voorsmaak gehad heeft, maar welker volheid en algenoegzaamheid hij nog te ondervinden heeft; zijne oogen worden daardoor meerder opgeklaard, om te zien den wondervollen weg van zaligheid door Jezus Christus, en hij wordt bij aanvang onderwezen in- en gewend aan die paden der beproevingen en moeilijkheden, waarin de Christen pelgrim te wandelen heeft. Nadat de Heere eene ziel gezegend heeft met eene proeve Zijner goedertierenheid en barmhartigheden, gaat Hij dikwerf Zijner vertroosting in-trekken, en laat haar misschien weken, -maanden, ja somtijds wel jaren lang tobben en omzwerven in duisterheid en moede-loosheid, zonder haar eenige gezegende getuigenis mede te deelen. Door deze dingen leert de ziel, dat de weg naar den Hemel een ruwe en oneffene weg is, omgeven met moeilijkheden en bezet met verzoekingën, dat het geen gemakkelijke nauwe weg is; maar een weg, welke eenen dapperen en stoutmoedigen

reiziger vordert, die gesterkt en ondersteund door de kracht en genade Gods tot den einde kan volhouden. Wanneer hij in deze paden wandelt, heeft hij licht noodig, en zijne verborgene uitroep is : „Waar ben ik? Wie en wat ben ik? Ben ik een kind van God? Wandel ik op den weg ten eeuwigen leven? !” Somtjids, als hij eens terug ziet op het verledene, dan zegt hij met Job: „Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, toen God mij bewaarde! Toen Hij Zijne lamp deed schijnen over mijn hoofd, en ik bij Zijn licht de duisternis doorwandelde; gelijk als ik was in de dagen mijner jongheid, toen Gods verborgenheid over mijne tent was.” (Job 29:2—4). En, in tegenstelling van zijne vorige bevinding met zijne tegenwoordige, zegt hij : „Och! of ik wist, dat ik Hem vinden zou ! ik zou tot Zijnen stoel komen. Zie, ga ik voorwaarts, zoo is Hij er niet, Of achterwaarts, zoo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zoo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij zich ter rechterhand zoo zie ik Hem niet !” (Job 23:3, 8, 9). Hij is vol van verwarring; hij weet zelfs niet te zeggen waar Hij is, want hij heeft zijnen weg verloren, en is belemmerd van wege het verschil, dat er in zijnen staat is, nu, en op dien tijd „toen hij zijne gangen wiesch in boter, en de rots bij hem oliebeeken uitgoot.” (Job 29:6). Nu heeft hij behoefte aan eenen vernieuwden, eenen bijzonderen ingang van licht ‘in zijne ziel, om hem den regten weg aan te toonen, en dat hij daar in is zoo wel, als hem duidelijk te maken, juist den plek van den weg, waar hij is. En wanneer de Heere deze of dergelijke woorden hem toepast : „Ik zal de blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet gekend hebben.” (Jes. 42:16), — wanneer deze woorden door den Geest geopend en met kracht uit Hem vergezeld gaan, verheft zich het geloof, om daarmede te handelen; daar gaat licht in de ziel op, en de ziel, ziet waar zij wezenlijk is, en dat God vervuld heeft Zijne belofte van „een armen, blinden, onwetenden, reizenden dwaas te leiden door den weg, dien hij niet kende.”

lo 5. Somtjids komen wij in eenen kouden vleeschelijken, zorg ozen, afwijkenden staat, zoo dat wij even weinig belang schijnene te stellen in de dingen van God en Christus, als of wij nimmer eenig geestelijk gevoel gehad hadden. In dezen staat, schijnt de ziel ganschelijk verloren en bedolven te zijn in wereldsche bezigheden of zorgvuldigheden dezes levens, en wat aangaat de wezenlijke Godsdienst, (hoewel de vorm bewaard blijft), die schijnt weinig anders te zijn, dan de bloote uitwendige schil. Het is als of alle vleesch van de beenderen is afgedroogd, en er niets was overgelaten dan het dorre geraamte. In deze tijden heeft den mensch licht noodig uit den ingang van Gods Woord;

en ook *zal* hij licht hebben. Maar welk licht zal God hem geven? Niet het vriendelijk licht Zijns aangezigts; niet het licht Zijner gezegende openbaringen of genadige ontdekkingen der liefde. Dat zou hem niets -goeds aanbrengen. Hij heeft andere geneesmiddelen noodig. Hij heeft de roede, niet de kussen der liefde noodig. Hij behoeft slagen, niet toelagchinge, want „slagen zijn bereid voor den rug der zotten,” (Spreuk. **19 : 29**); de afkeerige des harten, zal vervuld worden met zijne eigene wegen; en „dien de Heere lief heeft, kastijdt Hij, en Hij geesselt eenen iegelijken zoon, dien Hij aanneemt.” (Hebr. 12 : 6). Wanneer de ziel in dezen staat, door den ingang van Gods Woord, licht gegeven wordt, dan wordt het duidelijk, waar wij zijn, en waar wij geweest zijn; — hoe vleeschelijk, hoe aardsch, hoe hebzuchtig, hoe hoogmoedig, hoe begraven in de dingen van het tijdelijke en zinnelijke; hoe duizendmalen denkende, sprekende en handelende op eene wijze, die een, welke God vreest, onbetamelijk is; hoe weinig in hart en geest afgescheiden van deze, die wij eertijds veroordeelden, hoe omwonden in vleeschelijkheid en zonde; en hoe vast gekleefd en gehecht aan de vergankelijke ijdelheden van dit leven. De ingang van licht ontdekt ons onze snoode afwijkingen, brengt met zich eenige hevige en plegtige pijnen van schuld en veroordeeling. Jona vlood van het aangezicht des Heeren, en hoopte veilig te Tarsis aan te landen. Maar wat was zijn daaraanvolgende stap? Eerst viel hij in slaap „aan de zijde (het ruim) van het schip,” en daarna werd hij in zee geworpen en door den walvisch ingeslokt, en daar bevond hij zich in zielsgevoel, „in den buik des grafs” (Jona 2 : 2). Er was maar eene korte tusschenruimte tusschen zijn slapen in het schip, en dat „het wier aan zijn hoofd gebonden was.” Maar hij kwam niet tot zich zelve, ‘voor dat hij in den buik van den visch was. Zoo ook bedenken wij, in de oogenblikken van plegtige herinneringen, voortgebracht door den ingang van het vonnis der bestraffing, wat wij hebben gedaan, waar wij hebben geweest, hoe wij ons van God afgekeerd hebben, en hoe snood en vleeschelijk wij gehandeld hebben; en wanneer de Heere eene strenge bestraffing en snijdend vonnis in de consciëntie brengt, dan kermt en zucht de verdrukte ziel met de opwelling van bittere overdenkingen, en zij steekt haren mond in het stof met de diepste walging en verfoeiing van zich zelve.

6. Wederom; daar zijn tijden, wanneer wij in zulk een staat des gemoeds komen, dat wij geschud en geschokt worden, zelfs met betrekking tot al de waarheden. Wij zien misschien hen, die wij hoog schatten, geheel de waarheid verloochenen, terug glijden in de wereld, schipbreuk lijdende aan hun geloof, of zelfs sterven in wanhoop. Wij hooren of lezen van Evangeliedienaars, die eenmaal vrijmoediglijk opstonden, om de waarheid

te verdedigen, dat zij zijn afgeweken in eenen ontzaggelijken misslag, of zijn gevallen in openbare zonden, en openbaar geworden als huichel aars. En misschien zien wij hen, met wien wij in voorledene tijden vriendschappelijk omgingen, en wat -wij toen dachten vereeniging en gemeenschap der ziel. te zijn, openbaar gemaakt, als vijanden der waarheid en haters van het volk van God. En in ons zelve vol duisternis en ongeloof zijnde, en zoo open voor de verwelkende inblazingen des ongeloofs, rusten wij en zeggen: „Bestaat er wel waarlijk iets dat Godsdienst kan genoemd worden? Is het ganschelijk geen bedrog?” Deze pilaars te zien vallen, doet zelfs den grond schudden, en wij zeggen: „Is zij misschien niet een gansche priesterli at?” Maar daar komt eene plechtige getuigenis uit Gods Woord, van dezen of dergelijken inhoud: „God zij waarachtig, maar alle menschen leugenachtig.” (Rom. 3 : 4). Wij buigen en vallen in onze harten en consciëntie's voor de getuigenis, en door den ingang van Gods Woord ontvingen onze zielen onderrigt, en het wordt ons duidelijk, dat deze dingen alzoo moeten zijn, en altijd zoo in de kerk waren; dat het Gods wil is, dat er koren en kaf, schapen en bokken zouden zijn; dat „de uitverkorenen het verkregen hebben, en de anderen zijn verhard geworden” (Rom. 11 : 7); „dat God kent, degenen, die de Zijnen zijn; en dat Hij Zijn volk zal bewaren, door het geloof tot de zaligheid.” En hierin berustende, verheugen wij ons te blijven bij de onveranderlijke beloften van Jehova, en te zijn afgewend, om te leunen op eenen arm des vleesches, of ons vertrouwen te stellen in menschen.

7. Nog eens; wij hebben behoefte, dat onze zielen van tijd tot tijd wedergebracht worden uit dien staat van vleeschelijkheid en doodigheid, waarin wij zoo dikwerf nederzinken. Wij hebben verlevendiging noodig; onze harten en genegenheden moeten opwaarts worden getrokken, opdat „onze jeugd vernieuwd worde als die eens arends.” Wij wenschen onze wieken gepluimd, en niet altijd vastgeketend te zijn aan „een ligchaam der zonde en des doods.” Wij begeeren eenige uitbreiding des harten, verlevendiging van geloof en hoop, een uitgaan der ziel naar- en eenen geestelijken omgang met Christus. Maar het is alleen „de ingang van de woorden Gods,” in de kameren onzer consciëntie's „licht geven de,” die ons vertoonen kan onze verkiezing in Christus, den reinigenden weg van al onze zonden door het bloed van Christus, de regtvaardigmaking onzer personen door de toegerekende gehoorzaamheid van Christus, en onze zekere bewaring in het geloof en de hoop des Evangelie's, totdat wij aanlanden in de gewesten van eindelooze zaligheid, om Christus te zien, gelijk Hij is.

8. Sometijds hebben wij het licht noodig tot de paden van

werkdadige gehoorzaamheid, waarin wij geroepen worden te wandelen. Daarom trent openbaren zich moeilijkheden, welke wij bezwaarlijk kunnen te boven komen ; het rechte pad is in lijnregten tegenstand met onze natuurlijke wijsheid, of wereldsche belangen. Wij beginnen te vragen : „Hoe zullen wij in deze verlegenheid handelen? Hoe zullen wij ons in deze zaak gedragen? Daar moet een raadsel worden opgelost, een knoop worden ontbonden. Maar wat zegt het Woord van God? Wat zegt ons geweten? Wat zeggen de influisteringen des Geestes? „O!” zoo antwoordt het vleeschelijk gemoed, „dat is zulk een moeilijk pad. Kan dat niet een weinig anders? Is er niet een klein padje, bezijden den hoofdweg, in de weide? Moet dan de voet altijd opgereten worden op dien ruwen weg? Mag men dan nooit eenigzins afwijken van die naauwe lijn des gedrags, die de bevelen des Evangelie's aanwijzen. Mogen wij dan in geenen deele en in geene omstandigheden afwijken 'van dien weg? Zouden dan weinige zonden eenen mensch kunnen verdoemen?” Hier legt de satan Zijne strikken, om den onvoorzigtigen wandelaar te vangen, sterk aanhoudende, om ons in de zonden- te dompelen, door derzelve wezenlijke natuur en ontzaggelijk karakter voor ons te verbergen, en ons er toe te dwingen, dat wij zouden zeggen: „Is het geene kleinigheid?” Hier wederom „geeft de ingang van Gods woorden licht,” ons vertoonende, dat regt regt, en verkeerd verkeerd is, — dat datgene, wat God verklaard heeft zondig te zijn, eeuwiglijk met Zijn heilig ongenoegen bestempeld zal worden, maar bovenal de bedriegelijke redeneringen des menschen en listigheid des satans, laten ze het zoo veel mogelijk vermommen en bedekken. Het Woord van God is onfeilbare waarheid ; wat Hij verklaard heeft, is, onder de onderwijzing des gezegenden Geestes, onze eenige regel van gedrag,- onze zekere standaard der beoefening, en wanneer door den ingang van Zijn Woord licht is medegedeeld, en de ziel bekwaamd is, zich Gode op te offeren, te wandelen in het pad van zelfverloochening, het kruis op zich te nemen en Jezus te volgen in de wedergeboorte, dan zal Hij haar iets aangenaams influisteren, eenige gezegende vertroosting mededeelen en der ziele bekend maken, dat zij een pad betreedt, hetwelk ter eeuwige heerlijkheid leidende is.

Och! dat wij steeds meer en meer van den ingang van Gods woorden in onze zielen ondervonden, om licht te geven ! Wat gelukzaligheid, wat vrede zouden wij gevoelen in dien ingang van Zijn Woord, gevende ons licht te zien, en leven om te gevoelen ons aandeel in het eeuwig durend verbond, dat in alles welgeordineerd en vast is; licht in de verzoenende offerande van Jezus; licht in Zijne tedere genegenheden over Zijn dierbaar volk ; licht in het werk van den Heiligen Geest, de zekerheid

Zijner onderwijzingen van het gansche Godegeslacht, 'en de zekerheid Zijner onderwijzingen in ons; licht in al de kromme wegen en beproevende paden, in armoede, verachting en haat; licht, te midden van de vervolgingen der naamchristenen en de harde woorden van sommigen der levendgemaakte kinderen Gods; licht op- en leven onder al de bezwaren en moeiten, die den weg, welke ten leven leidt, bezetten. O! hoe gelukkig, en hoe vervuld van alles, waarnaar de ziel uitziet), zouden wij zijn, indien wij meer van dit Hemels& licht hadden, om Ons de dingen Gods te vertoonen en die met zoetheid en kracht op onze consciëntie's te verzegelen ! Want toch, het is gebrek aan dit licht, de afwezigheid van deze moedgevende stralen, het gemis dier stralen van vertroosting en onderrigt, hetwelk ons doet worstelen hier, en doet waggelen daar, zoo dat wij schier niet weten, wie wij zijn en waar wij zijn. Van wege de verberginig van des Heeren gezegend aangezigt, en die niet ontsluiting daar van, zoodat wij dat niet aanschouwen, en daar barmhartigheid en liefde blinken zien, is het, dat wij bij tijden zoo vol twijfelingen, en vreezen, en mistrouwen, en moedeloosheid zijn, dat wij niet weten, of wij kinderen Gods zijn of niet. Omdat wij niet bekwaam zijn, op eene bevindelijke- en inwendige wijze alles te bevestigen, wat die woorden: „de ingang Uwer woorden geeft licht” behelzen ; omdat wij de vervulling dezer gezegende dingen niet in onze bevinding ontwaren, daarom zijn wij zoo dikmaals in het onzekere, wat te denken, wat te spreken, wat te doen. Maar evenwel blijft de belofte steeds goed, indien de Heere onze harten eenvoudig gemaakt heeft, indien Hij ons ontplooit en aan Zijne voeten gelegd heeft, eenvoudiglijk begeerende, om van Hem geleerd en onderwezen te worden; indien Hij ons afgedreven heeft van die vleeschelijke staatkunde en schranderheid, die ledige belijdenis en die snoode huichelarij, waarmede duizenden bestempeld zijn, en onze harten geestelijk opregt voor Hem gemaakt heeft, — Hij zal Zijne eigene beloftén vervullen. Hare vervulling steunt op *Zijne* eeuwige getrouwheid ; want Hij heeft het voor Zich genomen en zal het alzoö doen; ja, Hij, Hij heeft het gezegd, en Hij zal het gewisselijk doen geschied&.

A M E N.

DE VERANDERING DER BEWEGELIJKE- EN DE VASTHEID DER ONBEWEGELIJKE DINGEN.

Leerrede over Hebr. 12 : 27, 28 : „*En dit [woord]: nog eenmaal, wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn.*

Daarom, alzoo wij een onbewegelijk Koningrijk ontrangen, laat ons de aenade [rast] houden, door dewelke wij welbehagelijk God mogen dienen, met eerbied en Goddelijke vrees.” 1)

Toen God de wet op den berg Sinai gaf, ging dat vergezeld met ontzaggelijke teekenen. De levenlooze natuur gaf bewijzen harer erkenning van haren Almagtigen Schepper en beefde op Zijne vreesselijke tegenwoordigheid. „En het geschiedde op den derden dag, toen het morgen was, dat er op den berg donders en bliksemen waren, en eene zware wolk en het geluid eener zeer sterke bazuin : zoo dat al het volk verschrikte, dat in het leger was. En de gansche berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelven nederkwam in vuur, en Zijn rook ging op, de rook als de rook van eenen oven, en de gansche berg beefde zeer.” Op deze zichtbare bevingen der aarde voor haren ontzaggelijken Schepper, zinspeelt de Psalmist, als hij, in Ps. 68 : 9, zegt : „De aarde daverde, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; [zelfs] deze Sinai voor het aanschijn Gods, des Gods van Israël.” Alzoo ook in Ps. 77 : 19. „Het geluid Uws donders was in het ronde, de bliksemen verlichtten de wereld; de aarde werd beroerd en daverde.” Ook de apostel Paulus wijst, in het Hoofdstuk dat voor ons ligt, op deze vreesselijke vertooning van Gods ontzaggelijke majesteit op den berg Sinai, als hij, vs. 18 en 19, zegt: „Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, en het geklank der bazuin, en de stem der woorden.”

De rook en de vlam, waar in de berg Sinai als bewonden

---

1) Naar de Engelsche Overzetting.

was, en het schudden der stevige aarde waren de teekenen van Gods majesteit, heiligheid en gerechtigheid in het geven der wet. Maar deze schudding en beweging der aarde gaf nog iets meer te kennen. Het was eene afschaduwing en een zinnebeeld van de beweging der fondamente der aarde, waarop de menschen rusten. Toen de stevige aarde bewogen werd, zoo beefden ook al de hopen en verwachtingen die daarop gevestigd waren. Het beteekende alzoo ook de beweging der aardsche, afgodische dienst, welke toen heerschende was, om plaats te maken voor de Levietische bedeeeling, welke tot de komst van den beloofden Messias zou stand houden. Dit leeren wij uit de merkwaardige profetie van Haggai, waarop de Apostel in onzen tekst wijst en die verklaart. En daar dit het voorname werk van ons onderwerp en de sleutel tot onzen tekst zal uitmaken, zoo willen wij ons daarbij een oogenblik bepalen. In Haggai 2:7, 8 vinden wij de volgende voorzegging: „Want alzoo zegt de HEERE der heirscharen: nog eens, een weinig [tijds] zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en de aarde, en de zee, en de drooge doen beven, ja Ik zal de Heidenen doen beven — erde de wensch aller Heidenen zal komen, en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen.” 1) In deze treffende woorden, heeft Haggai het oog op de wetgeving op den berg Sinai, toen de stemme Gods de aarde bewoog. „Maar nu,” zegt de Apostel, Haggai's woorden aanhalende en verklarende — „maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: nog eenmaal zal ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook der hemel.” En wanneer werd deze profetie vervuld? Klaarblijkelijk in het komen van Christus; want als God den hemel bewoog, zoude „de wensch aller Heidenen komen,” en de toen aanwezige zijnde tempel vervuld worden met heerlijkheid, hetwelk geschiedde toen de heerlijke Zoon van God, in menschelijke gedaante deszelfs hoven inging. Maar hoe werden toen de hemelen en de aarde bewogen? Letterlijk geschiedde dat bij de kruisiging van Christus, toen de zon haar licht introk, de aarde beefde en de steenrotsen scheurden. Deze zichtbare beweging van hemel en aarde waren, in zeker opzigt, vervulling der profetie. Maar de Apostel wijdt den kreits der beteekenis uit, en schrijft de voorzegging eene geestelijke meening toe, als opzigt hebbende tot de beweging en daarop volgende verandering van de Levietische bedeeeling.

Deze uitlegging des Apostels wenschen wij ten grondslag van ons onderwerp te leggen, in het welk wij vijf onderscheidene zaken te beschouwen hebben:

---

1) Naar de Engelsche Overzetting.

I. De *verandering* der bewegelijke dingen.

11. Het *blijven* der onbewegelijke dingen.

111. Het *ontvangen* van een onbewegelijk Koningrijk.

IV. Het *vasthouden* van hetzelfde door de Goddelijke genade.

V. De *vruchten* en *uitwerkselen*, die uit dat ontvangen en vasthouden van een onbewegelijk Koningrijk voortvloeijen.

Tot de overweging dezer zaken, noodig ik uwe biddende en merkwaaardige aandacht. De schalmen dezer keten zijn zoo naauw en elkander verbonden, dat, zoo gij niet opmerkzaam zijt, zult misschien de schoonheid en den zegen van het onderwerp, of den Apostel ons aan de hand gegeven, niet kunnen zien bemerken.

I.

De Apostel legt het als eene zekere stelling neder, dat alles, wat bewegelijk is of bewogen kan worden, veranderlijk is. Deze grondslag nu is van groote uitgestrektheid en wijd uitgebreide toepassing. Het is van toepassing op al de dingen van het zichtbare en zienlijke. Daar geschiedt eene aardbeving, en ziet, de gebouwen worden bewogen; eene scheur wordt er gemaakt in een muur van eenig openbaar gebouw! Die scheur predikt den voorbijganger, zeggende: „deze muur zal worden afgebroken; stelt den voorbijganger in gevaar, om daaronder te worden overvallen.” Eene brug beweegt zich, als gij daarover gaat, zij wordt ontveilig, en -daarom moet zij weggenomen en door eene nieuwe vervangen worden. Hoe eenvoudig, en nochtans hoe zamenhangend is dat grondbeginsel! Wat het ook zij, al het bewegelijke -onbestendig, en alles, wat onbestendig is, zal ook ter eeniger tijd eene verandering ondergaan. Wanneer God daarom de hemelen bewoog, dan was het, omdat zij verandering waren. Waar welke hemelen? Die, waar God woont in heerlijkheid? Welke zins. Die Hemel is noch bewegelijk noch veranderlijk. Maar de schaduwachtige hemel, de tempel met al deszelfs afzonderlijkheden en offeranden, de schaduwen der Levietische deelingen waren beide bewegelijk en veranderlijk. Het heilige der heiligen was een schaduw van den Hemel, en die heilige plaats werd bewogen, toen het voorhangsel scheurde van boven tot beneden. Derzelver heilige afzondering werd toen bewogen, derzelver heerlijke inhoud bloot gelegd. Als wij in het boek van Jesaja lezen, dat hij den **HEERE** zag, zittende op eenen hoogen en verhevenen troon, en Zijne zoomen, vervullende den tempel, dan wordt ons daarin klaarblijkelijk vertoond, dat de tempel eene afschaduwing en vertooning was van den Hemel, omdat God daar op eene verborgene wijze tusschen de cherubim's woonde. Deze schaduwachtige hemel dus werd eerst bewogen

bij de kruisiging van Christus, en veertig jaren daarna, door d Romeinen, met vuur verteerd en veranderd.

1. Maar de stelling, door den Apostel hier nedergelegd kunnen wij uitstrekken en toepassen op onderscheidene dingen daar zij eenen wijderen kreits veroorlooft. Als wij dus zeggen dat alles, wat bewegelijk is, veranderd zal worden, dan kunne wij deze groote grondstelling tot alle *aardsche* goed toepassen

a. Nemen wij *gezondheid*. Kan zij niet bewogen worden Eene zwakke gezondheid, kwaad zenuwgestel, een ziekelijk toestand — zie daar woorden, welke wij elken dag hooren bezigen. De beweging der tente roede en het klapperen de zeildoeken bewijzen, dat het geene vaste woonplaats is. Zoo spreekt Paulus van het tegenwoordige ligchaam, als van een tent of „tabernakel,” maar van het toekomstige, het heerlijkc ligchaam, als een „gebouw.” (2 Cor. 5 : 1). Elke kwelling steking of pijn, elke ziekte, krankheid of ongemak is een beweging der tentroeden, eene klappering der zeildoeken, er zijn dus zekere merkteekenen, dat zij veranderlijk zijn — dat zij zullen worden weggenomen.

b. Beschouwt ook maar alle *eigendommen en bezittingen*, het zij klein of groot, van den rijksten kapitalist tot de arbeid. zaaamste naaivrouw toe. Het is bij elke ademhaling, ieder oogenblik bewegelijk, dobberende, waggelende. Het bankroet gaan van eene wissel bank vernielt honderden ; eene verandering der mode, het af branden eener handels-fabriek, eene schielijke rijzing of daling der prijzen — en duizenden verliezen hunne bezitting, en worden uit hunne bediening gestooten.

c. Doet daarbij onze dierbaarste natuurlijke genoegelij kheden — onze gezellige *banden*, vrouw, kinderen, huisgezin en huis. Welk eene beweging der afgoden — deze huisselijke afgoden wanneer de dood binnen onze vensteren klimt, en ons vleesch en bloed weg voert naar het kille, stille graf! Ja, wat is da ar dat niet bewegelijk is? Langdurige vriendschap, familie zamenleving, wederzijdsch vertrouwen, de hoogste natuurlijke opregtheid en het beste zedelijk karakter — zelfs het edelste verstand en het vermogendste geheugen kunnen geheel vernietigd en verwoest worden, zoodat er niets overblijft, dan de bouwvallen, welke weggenomen en verplaatst moeten worden.

2. Maar, wij mogen die stelling nog iets verder uitwijden. De apostel maakt ze van toepassing op de beweging en daarop volgende wegneming van den Joodschen hemel, den tempel te Jeruzalem, en die wijze van plegtige en ceremonieele aanbidding, welke Mozes invoerde. Alzoo is er ook nu eene wettische Godsdienst eene plegtige lippendienst, eene farizeesche eigen-geregtigheid, eene gedaante der Godzaligheid, welke God, in Zijne kinderen eerst beweegt, en dan verplaatst en wegneemt,

deze wettische, farizeesche Godsdienst, beweegt' Hij, gelijk Hij den berg Sinaï deed schudden — door de wet. De leemen wand, gebouwd op een fondament van rollend zand en overpleisterd met looze kalk, zal door eenen overstelpenden plasregen en eenen grooten stormwind worden gespleten, omvallen en verdaan worden. (Ezech. 13 : 10—14). En waartoe zal dan de puin nog voegzaam zijn, dan, gelijk het melaatsche huis, naar buiten, tot eene onreine plaats, gevoerd te worden?

3. Doch laat ons nog eenigzins verder gaan. *Natuurlijk geloof*, hetzij hoog of laag, Calvinistisch of Arminiaansch, regtzinnig in de letter der waarheid of onregtzinnig, indien het niet anders dan uit de natuur is, het is bewegelijk, en is het bewegelijk, dan is het ook veranderlijk. Het zal genoeg zijn bij schoon weder, maar niet bij slecht weder; het zal vast staan bij stilte, maar wegvliegen in eenen storm. Alzoo ook met *natuurlijke hoop*. Het is daar mede gelegen, zoo als Bildad haar beschrijft, Job 8:14, 15 : „Wiens hoop zal worden afgesneden, en wiens vertrouwen zal zijn als een huis der spinnekoppen. Hij zal op zijn huis lenen, maar het zal niet bestaan, hij zal zich daar aan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.” 1) Het zelfde is waar, ten aanzien van de geheele *vleeschelijke Godsdienst* met wortel, stam en tak. Wanneer de Heere de ziel in handen neemt, beweegt Hij den ganschen boom, doet den stam beven, breekt de takken af, werpt hem omver van de wortelen, kapt den stomp af en voert dien zoo geheel weg.

Maar waarom dit alles ? Omdat de „dingen die gemaakt waren” zouden weggenomen — veranderd worden. Eene zelfgemaakte Godsdienst, het werk van menschen handen en bearbeid door aardsche vingeren, heeft geene plaats noch kan ooit plaats krijgen in het Koninkrijk Gods. Levende Godzaligheid, de Godsdienst, die de ziel zalig maakt, is niet eene gemaakte, maar eene gegevene Godsdienst; — eene gave Gods, en niet een gesticht van menschen. Het is gelijk de tempel te Jeruzalem en de tempel van Christus ligchaam. De eene was gemaakt door menschenhanden, en daarom was hij bewegelijk en weg te nemen. De andere was niet door menschenhanden geformeerd, en daarom was hij eeuwig en niet te vernietigen. Zo0 is er dus eene Godsdienst, die door menschen hand gemaakt wordt, en eene Godsdienst, niet door menschen daargesteld; de eene is bewegelijk, de andere onbewegelijk; de eene zal vallen, de andere zal staande blijven; de eene zal weggenomen worden, de andere zal eeuwig blijven.

---

1) Naar de Engelsche Overzetting.

II.

Wij gaan derhalve voort om in de tweede plaats te overwegen dat gedeelte van ons onderwerp, hetwelk regtstreeks overstaat tegen hetgene wij tot dus ver behandeld hebben, namelijk, het *blijven dur onbewegelijke dingen*.

De grondslag dezer levende waarheid berust op eene stelling, zoo breed en wijd als de voorgaande. Daar zijn bewegelijke en daar zijn onbewegelijke dingen; de bewegelijke dingen zullen veranderd worden, de onbewegelijke dingen zullen blijven. Dat is waarheid in de natuur en in de genade. Bewegelijkheid geeft te kennen aanklevende zwakheid, -derhalve bederf, verval en wegneming; onbewegelijkheid geeft te kennen sterkte, daarom vastheid, hechtheid en onveranderlijkheid. Maar wat zijn de dingen in Goddelijke zaken, welke onbewegelijk zijn? Laat ons met Gods zegen, Weinige derzelve beschouwen.-

1. „*Het eeuwig verbond*, dat in alles welgeordineerd en vast is,” is een dier onbewegelijke dingen. De raad van den Eeuwig' Drieëenigen God, met de vastbepaalde besluiten vóór de wereld zijn bestaan en de tijd zijn aanwezen had, kunnen niet heen en weder bewogen worden door de rustelooze golven van veranderingen en wisselvalligheden. Veel eer zou een berg bewogen worden door de dampen, die zich rondom hem verspreidden, dan de eeuwige voornemens en besluiten Gods door den adem des menschen. „Hij heeft het voor Zich genomen, en wie zal het keeren? Hij, de HEERE, wordt niet veranderd.”

2. *Het volbragte werk van Christus* is een ander van die onbewegelijke dingen. Heeft Hij niet met stervende lippen gezegd: „Het is volbragt?” Bijkans Zijne laatste woorden waren: „Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.” Daarom was ook te voren van Hem geprofeteerd, dat Hij „eene eeuwige gerechtigheid zoude aanbrengen,” hetwelk Hij deed, toen Hij de wet gehoorzaamde en stierf onder derzelve vloek. Van dit volbragte werk van den Zoon Gods kunnen wij in waarheid zeggen: dat alles, wat God doet, voor eeuwig gedaan blijft; niets kan daartoe- noch afgedaan worden. Het is een volmaakt werk, eene volbragte zaligheid, eene volkomene verlossing. Niets kan dat bewegen, veranderen of vernietigen, en daarom zal het blijven.

3. *Het werk van God in de ziel*, het koningrijk der genade, opgericht in het hart, is een dier onbewegelijke dingen. Maar misschien zegt gij: „ik word zoo menigwerf bewogen, van wege de waarheid en wezenlijkheid van het werk der genade in mijne ziel.” Dat kan waar zijn; maar uw schudden en bewegen over de wezenlijkheid van het genadewerk in uwe ziel, verandert noch beweegt daarom de waarheid van het werk zelve niet.

Uwe bevattning verandert de Goddelijke wezenlij kheden niet. Indien er een werk der genade in uwe ziel is aangevangen, dan *is* het daar; indien dat daar gehouden wordt, dan *blijft* dat daar, en indien de Heilige Geest Zijne vrees in uwe ziel gegeven heeft, dan *bestaat* die daar. Deze mogen algemeen bekende, waarachtige zaken schijnen, maar dat zijn zij niet. Ik stel ze alleenlijk in dezen vorm voor, om de zaak in een helderder licht te plaatsen. Want ik heb u aan te wijzen, dat het werk der genade een eeuwig werk is, en daarom kan het niet bewogen worden door stormen noch wisseling der tijden. Daarom kunnen twijfelingen en vreezen, welke uit een ongeloovig hart telkens ontspringen, gelijk een schielijk opgroeiend kruid uit eene weide of dampen uit een moeras, niet vernietigen wat God gewrocht heeft. „Ik zal werken,” zegt Jehova, en „wie zal het keeren (verhinderen) ?” „Wedergeboren zijnde, niet uit vergankelijk, maar [uit] onvergankelijk zaad.” „Alle goede gave en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geene verandering is of schaduw van omkeering.”

4. Maar niet alleen blijft het werk der genade, als een geheel beschouwd, onbewogen en onverplaatst, maar ook derzelver *zamengestelde deelen* kunnen niet omvergeworpen en weggenomen worden. „De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk,” dat is, aan Zijne zijde; met andere woorden: het berouwt Hem nooit eene genadegave gegeven te hebben, waardoor Hij ze terug zou nemen.

a. Neem, bij voorbeeld, *het geloof*. Dit is eene gave Gods: en daarom nimmermeer weg te nemen. Ja, wat meer zegt, het is wezenlijk, nooit te bewegen — ten minste, nooit te bewegen, gelijk het valsch geloof bewegelijk is en weggenomen kan worden. Dat ik mijne meening hieromtrent duidelijker en ten volle verklare door een zinnebeeld: stelt u twee- boomen voor, den eenen gansch dood met wortel en tak, den anderen levend van stam en hoofd. Daar steekt een storm op, en ziet, de een valt neder met een verschrikkelijk geraas; de ander wordt bewogen, maar blijft in zijne plaats. Hij buigt een oogenblik door den wind, maar zoodra de storm bedaard is, keert hij ongedeerd tot zijne vorige gedaante terug. De doode boom wordt nu gehakt en weggenomen, maar de levende boom blijft bekleed met loof en vrucht. Of het moge zijn, dat de vrucht er afgeschud werd door den wind, en de boom alleen vast bleef staan. Zoo ook met de vruchten van het geloof, als vreugde, vrede, vrijmoedigheid, verzekering, gemeenschap met God, — zij kunnen bewogen en van haren teelenden boom schijnen af te vallen, maar het geloof zelve blijft onbewogen. Dit is een teder punt mijne vrienden !

en het *eiscat* daarom eene nauwkeurige behandeling, maar toch geloof ik, dat mijne stelling, in haar wezen, waarheid is. Beschouwt het maar eenigzins van naderbij, en ik twijfel niet, of gij zult de waarheid daarvan inzien. Zegt, een mensch heeft een *valsch* geloof. Het is bewegelijk, en wie beweegt het? — God. En waartoe? — Opdat Hij het wegneme. Zegt daarentegen, een mensch bezit het *ware* geloof, Het is bewegelijk. Maar wie beweegt het? — Niet God maar het ongelooft. God beproefde Abraham's geloof; maar nam het niet weg. Indien het ware geloof bewegelijk ware, even gelijk het valsche geloof, waarin zouden zij dan van elkander verschillen, en waarin zoude het levend- geloof meerder zijn dan het dood geloof? Wij lezen van sommigen, dat zij voor „eenen tijd gelooven en dan weder afwijken;” van anderen daarentegen, dat zij ontvangen het einde huns geloofs, namelijk, de „zaligheid hunner zielen.” Saul en Judas hadden het geloof der eersten; David en Petrus dat der laatsten. Zij allen werden bewogen, maar de beide eersten vielen, gelijk de doode boom, om -niet wederom op te staan; de beide laatsten keerden, gelijk de levende boom, tot hunne plaats terug.

b. Zoo ook met *de goede hoop door genade*. Zij kan diep beproefd, en het hart kan zeer bevende 'en geschud, en gelijk het oude Israël, „als de boomen des wouds door den wind bewogen worden.” Ja, zelfs kan een kind van God er toe komen, om, onder vlagen van moedeloosheid en ongelooft, met Jeremia te zeggen: „Mijne hoop is van den Heere vergaan;” of met Job: „Hij heeft mijne hoop geschud gelijk een boom.” Maar het is wezenlijk zoo niet. Zij is een vrucht en genade des Qeestes, en daarom *blijft zij* gelijk Paulus zegt: „Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie.”

c. Om die zelfde reden dus ook is de *liefde* onbewegelijk. Zij kan allerscherpst worden beproefd, ja, bij tijden, zelfs schijnen uitgebluscht, en met asch bedekt te zijn; maar zij kan nooit uit- het hart eens geloovigen worden- weggevaagd. Daarom zegt de apostel: „de liefde vergaat nimmermeer.”

d. Alzoo zijn ook de *getuigenissen*, welke God der ziel geeft, de beloften, die Hij haar toepast, de teekens, die Hij haar ten goede mededeelt, de vriendelijke toelagchingen Zijns aangezichts, de bezoeken Zijner tegenwoordigheid, dingen, welke altijd blijven. Zij zijn niet bewegelijk door de aardbevingen der wet. Konden zij daardoor bewogen worden, het zou een blijk zijn, dat het dingen zijn „welke gemaakt waren.” Doch zij zijn niet gemaakt, maar gegeven. Vleeschelijke handen formeerden zij nooit; aardsche vingers konden die nimmer weven; de hamer van 's schepsels sterkte smeden haar nooit op het aanbeeld van menschelijke verdiensten.

Ziet gij nu niet de lijn, die de bewegelijke- van de onbewegelijke dingen afscheidt? De bewegelijke dingen zijn die, welke gemaakt zijn, de onbeaegelijke dingen zijn die, welke gegeven zijn. En om het in korte woorden zamen te trekken, zo0 zeggen wij: de Godsdienst, welke van menschen gemaakt is, is bewegelijk, en daarom zal die veranderen; de Godsdienst, die van God gegeven is, is onbewegelijk, en daarom blijft zij eeuwiglijk.

111.

Maar wij gaan voort tot ons derde punt, het welk is: *De weg waarin, of — hoe dit onbewegelijk Koningrijk ontvangen wordt.*

Hoe schoon staat het eerste vers van onzen tekst in verband met het tweede ! „En dit woord: nog eenmaal, wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn. Daarom, alzo0 wij een onbewegelijk Koningrijk ontvangen.” Hier zien wij dus, dat er een Koningrijk is, hetwelk *niet* bewegelijk is. En wat Koningrijk is dat ? — Het is het Koningrijk der genade hier, en het Koningrijk der heerlijkheid hier namaals ; het Koningrijk, hetwelk is „gerechtigheid en vrede, en blijdschap in den Heiligen Geest,” het Koningrijk waarvan Jezus Christus het Hoofd en Alleen-heerscher is. Dit is dat onbewegelijk Koningrijk. Aardsche kroonen vallen van de hoofden der monarchen ; wereldsche vertroostingën verwelken en sterven ; tijdelijke vooruitzigten worden bewolkt; alles, wat de wereld geluk noemt, — o ! hoe splijt het zelfs tot zijne grondvesten ! en hoe spoedig zullen wij alles bewogen zien, gelijk eene herders tent ! Maar er is een Koningrijk, hetwelk onbewegelijk is, — een Koningrijk van tegenwoordige genade, in het hart bevestigd door de hand van God, en een Koningrijk van toekomstige heerlijkheid, waarin zich het Koningrijk der genade openbaart en oplost.

Maar dit Koningrijk hebben wij te *ontvangen*. „Daarom alzo0 wij een onbewegelijk Koningrijk *ontvangen*.” Het is niet te verdienen noch in te werken, maar als eene genade gave van God te ontvangen. Hierdoor wordt het bij vernieuwing duidelijk, wat ik heb getracht te bevestigen — het onderscheid tusschen eene gemaakte en eene gegevene Godsdienst; tusschen werken en genade. Daarom wordt het volk van God door den Heere genoemd: „kinderen des Koningrijks ;” en door Jacobus: „erfgenamen des Koningrijks.” Dit Koningrijk ontvangen zij door het geloof. Hoe ontving onze koningin haar koningrijk. Haar oom stierf, en zij was de wettige erfgenaam; zo0 volgde zij dus in het koningrijk met het volste regt. Maar wan neer ontving zij het? — De tijding kwam tot haar: „de koning is

gestorven !" en zij geloofde die boodschap, en door 'die te gelooven ontving zij het koningrijk, hetwelk nu het hare was in haar harte. Zoo ook in de genade. Gods kinderen zijn erfgenamen Gods en mede erfgenamen van Christus. Maar ofschoon zij erfgenamen zijn, zoo worden zij dikwijls buiten het Koningrijk gehouden, door hunne vreezen. Zij kunnen menigwerf niet komen tot de waardigheid en het voorregt van koningen en priesters Gode te zijn. Maar wanneer de boodschap des Heeren tot hunne harten doordringt; wanneer er eene ontdekking en openbaring van den Heere Jezus plaats grijpt, dan Wordt Hij in hunne ziel ontvangen als de Christus Gods. En met Hem te ontvangen, ontvangen zij ook het Koningrijk. Ziet op den verloren' zoon. Hij keerde zich blootvoets en bedekt met lompen tot zijns vaders huis. En wat deed zijn vader toen ? Wendde hij zijn aangezicht van hem af, als eene billijke wraak over zijn snood gedrag? — Neen, geenszins ; maar hij viel hem om den hals en kuste hem, en zeide tot den dienstknecht: „Breng voort het beste kleed, en doe het hem aan, en geef eenen ring aan zijne hand, en schoenen aan de voeten? Maar hoe lijdelijk was de verloren zoon in dit alles! Alles wat hij deed, was te ontvangen, wat er gegeven werd. Zijne schouders ontvingen het kleed ; zijn vinger ontving den ring; zijne voeten ontvingen de schoenen; en toen het gemeste kalf was toeberaid, ontving zijn mond de spijs. Alzoo ontvangt een kind van God het onbewegelijk Koningrijk. Maar hoe? — Door het geloof. Het geloof omhelst wat God ontdekt, neemt aan wat God toepast, en ontvangt wat God geeft.

Ziet gij nu niet hoe noodzakelijk het is, dat de bewegelijke dingen veranderd worden, opdat het onbc wegelijke Koningrijk zoude blijven? Daar is voor-het Koningrijk der genade geene plaats in het hart, zoo lang het eigen zelf daar heerscht op zijnen prachtigen troon. Wettischheid, eigengeregtigheid en vleeschelijke heiligheid zijn even zulke groote sluitboomen, om Christus in het hart niet te ontvangen, als zonde en onheiligheid. Maar laat het hoovaardige farizeesche eigen ik eens geschud worden van zijne standplaats; laat de zondaar sidderen voor God; laat de veroordeelende wet in de consciëntie komen en al zijne eigengeregtigheid verteeren; laat hem beven voor den toekomenden toorn, en dat onder het vonnis der veroordeeling zijne wettischo hoop wegvliege, gelijk rook uit den schoorsteen of kaf van de dorschvloeren des zomers ; en laat er dan eene ontdekking zijn van den Heere Jezus, o! welk een aannemen van den Zaligmaker zal er dan plaats hebben! — dan ontvangt hij Hem, gelijk HART zegt, „in zijne beate kamer.” Christus is Koning en Hoofd